

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3-50

Vidéken:
Egy évre . . . . . 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Bejárat a Fazekas-utca felől.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Az ipari Magyarország.

Kassa, augusztus 23.

Az ország minden részéből Pécsset összesereglett magyar iparosok az ipari erők továbbfejlesztésének egy olyan gazdag programját hallották, melyhez mérten, arányaiban olyan nagyszabású program aligha hangzott el még Magyarországon. Sztérényi államtitkár hatalmasan megkoncipiált sperspektívájában szédületes eredményekkel beállított beszéde annyira gazdag jelentős mozzanatokban, hogy még a tárgyas bíráló sem lehet el mellette minden kitérés nélkül. Modern öntudatosság és sok-sok európai tisztán látás ömlik el rajta s beleszivároga minden részletébe egy szerves egészmé forrasztja Sztérényi vázlatait, amiket osztatlan tetszéssel fogadott az egész ipari Magyarországra.

A nagy óhajások, százezrek lelkeiből fölfakadt kívánságok mind az ipari megerősödés körül járnak táncot. A közjogi herce-hurcákat jégre tette a közvélemény, hogy majd alkalmasabb időkben vehesse elő, elfoglaltsága az évszázados sérelmeknek, a nemzet husába mélyen beléjlesztántott nagy bajoknak csak egynémelyével engedni foglalkozni. De az ipari lábraállásnak sovárgón való emlegetése csak nem tűnik le a napirendről. Aminthogy nem is szabad az érdekében megszólalt propagandának egy percre sem elnémulni a korszakos aktualitások hangján, valami félelmetes erővel kell zugnia, hogy életre, komoly akarásra rázza a fásult energiákat.

Az államtitkár pécsi beszéde főleg két momentumon sarkallott. A sok bajnak és a rendezésre váró kérdéseknek hosszú sorából kettőt ragadott ki Sztérényi, két olyat, mi föltétlenül rejt annyi tartalmi mélységet magában, hogy rájuk lehessen építeni meglévő iparpolitikánk újabbban való rendszerbeöntését. E két sarkalatos részlet: az ipartörvénynek revíziója és a sztrájkügy rendezése volt. Mindkettő az idők során formálódott ki s mindkettőnek szükségesége immár teljesen átment a köztudatba. Az ipari viszonyok erősen megromlottak, megromlalták őket az idő és az a dohos maradiság, mely beette magát az ipartörvény paragrafusokkal körülsáncolt intencióiba.

Az ipartörvény revíziójára nézve kijelentette az államtitkár, hogy az

új ipartörvény még ebben az évben elkészül és még ugyancsak ez évben át is lesz adva a közhasználatnak. Sok visszaélést, sok elfogultan kiélezett szokást dönt majd az új ipartörvény, mely teljes tisztasággal huzza meg a munkaadó és a munkás között a határvonalat és szabatosan körvonalazza egyfelől a munkáltató, másfelől a munkás jogait és kötelelességeit. Az új ipartörvénynek ez egyik legfőbb intenciója, mely tagadhatatlanul sok szociális érzékről tesz tanulságot. A sztrájkügy gyökeres rendezésének a munkaügyi törvényben jut hely. A törvény a sztrájk jogát elősmeri azzal a kikötéssel, hogy ott, hol közszolgáltatásról van szó, a sztrájkot törvény útján fogják lehetetlenné tenni.

Az az idő, mely elválaszt minket közgazdasági életünknek az önálló vámtérület tényleges alapján való rekonstruálásától, csak az előgyűjtés ideje lehet. A közgazdaság mindkét ágát a fejlődés magas fokára állítva, hogy eredményesen vihessük keresztül államiségünk reneszanszát, ezt célozza a készülő új ipartörvény.

Politikai tallózás.

(Darabont mesék a vasutasjavaslatról. — A király szentesítés letörte a rágalmakat. — A civilizáció ügyei. — A néppárti fenegyerekek.)

A mesebeli elégedetlenség, mi a darabont újságok tanúsága szerint a kormány ellen tüzelte a vasutasokat, immár teljességében megszűnt. Még a papiroson is, mert egyebütt aligha létezett. A fizetést rendező törvényjavaslatot és a szolgálati pragmatikát törvényhozási hozzájárulás után a királyi szentesítéssel ő felsége is ellátta és törvényerőre emelkedve, a sérelmeket orvosolja és a józan vágyakozásokat a megengedett mértékben kielégíti. Mielőtt a szentesítés a nagy nyilvánosságra jutott, lehetetlennél-lehetetlenebb hírek kerültek forgalomba. Nem kevesebbről volt szó, minthogy ő felsége desaválni akarja a kormányt. Ennek a hírek a pertraktálása arra volt jó, hogy odaállhassanak haladóék a nép elé és elmondhassák a szinte szánalmasan együgyű vádat: — Ime még a koronának sem kedves ez a kormány. A rágalom azonban nagyon rövid életű, hamarabb hervad el, mint egy utszéli tiszavirág. A tények beszélnek és a száraz hivatalos stílus is rejt magában annyi ékes szólást, hogy tönkre silányítson minden gazdátlan, de amellet célzatos hazudozást. Ezzel a dokumentummal szolgál a hivatalos lap most, mikor hozza a hírt, hogy ő felsége a vasutasjavaslatokat szentesítette.

Marokkóban megmozdult a föld. A kultura rabszija fűzte az őserőket és a háborújukban továbbra is vadnak maradt

indulatok most elementáris erővel törnek föl. Az ágyutörök azon a vidéken a civilizációt jelenti és akik hivei az emberi előrehaladásnak, aggódva várják, hogy azok az ágyutörök eredményesen dolgozzanak. Mikor a nagymindenséget átfoglaló kulturáról van szó, nincs helye semmi elérzékenyülésnek. A könnyzacskók kell, hogy kívül essenek ezen a játékon.

A néppárt lesben áll és mint valami kancsal lesi puskás, nem oda céloz ahová lőnie kellene. Egyszerűen, minden szó nélkül tulteszi magát a koalíciós etikán és vadorzásra indul. Ahol bármilyen halavány reménysége is van arra, hogy megvetheti a lábát, ott felüti a fejét és gyűlöletes eszközeit mind hadba viszi, csak hogy eredményeket érhesse el. A fegyvertárs éppenséggel nem úgy viseli magát, mint ahogy becsületes fegyverbarátnak viselkednie kell. Minden áron portyázni akar és csöppet sem törődik azzal, hogy portyázni nem korrekt dolog.

Amilyen azonban az adj Isten, olyanok kell lennie a fogadj Istennek. A koalíció többi pártjai könnyen módját ejthetik annak, hogy egy-kettőre leszereljék a néppárti hetvenkedést. Nagyon széjjel foszlott, szörnyen megviselt az a gyékény, amin a néppárt árul s ha még azt is kirántják alóla, a karóhoz kötött szegény legények módján sirhatják majd vissza azokat a szép napokat, mikor még sikerült politikai szerepet vinniök. Minden beteges elfogultság dacára, a mai idő már nem alkalmas arra, hogy bárki is felekezeti széjjelhuzások árán érvényesüljön. A néppártnak ma még sikerül ez, mert vannak — sajnos — lera-gadt pillák meg álmos szemek. De könnyen ki lehet nyitni azokat.

Az önkéntes toloncok.

Két meczenzefi bányász sorsa.

Becsapják a munkásokat.

A toloncozás nem valami megtisztelő arra, aki odakerül, hogy egyik állomás a másiknak adja és hanyódva-vetődve kerüljön haza illetősége helyére. Beesületes ember csak nagy ritkán kerül a tolonc-uttra, mely van annyira szégyenletes és megbélyegző, mint maga a szabadságvesztés, melyet a tolonc-uttra kerülő bűnösök többnyire elszenvednek.

Hét felsőmeczenzefi bányász azonban kényszerűségből önként jelentkezett Aradon, azzal a kérelemmel, hogy a rendőrség toloncoltassa el őket illetőségi helyükre. A hét tolonc most érkezett meg Kassára s így mondta el a sok nélkülözést, melyen át-estek:

Wagner József, Haberhauer József, Stefanidesz Károly, Szelényi Zelinger Lajos, Cornides György, Turán József és Györgyényi János felsőmeczenzefi illetőségű bányászok a gömörmegeyi Pohorellán levő vasbányában dolgoztak; később a diósgyőri magyar kir. állami vas- és acélgár tulajdonát képező köszénbányához szegődtek,

ahonnan azonban, mivel a percesi bányatelep anyagát kitérték, a munkások nagy részét elbocsátották. Ezek között volt az említett hét bányamunkás is.

A múlt héten az urikány-zsilvölgyi kőszénbánya-telep egyik hivatalnok Petrozsényből a felvidékre utazott, hogy a bánya számára munkásokat szegődtesse, mivel az urikányi és petrozsényi oláh bányamunkások legnagyobb része elhagyta a bányát és kivándorolt Amerikába. A hivatalnok járt Gömör-, Nógrád- és Borsodmegyékben, a szükséges munkásanyag beszerzése végett és a hét bányamunkást Királdon találta, ahol munkát kerestek.

— A legrózsásabb színben tüntette föl az urikány-zsilvölgyi bányatelepen uralkodó viszonyokat és megalkudván a hét meczenzéfi munkással, leszállította őket Aradon keresztül Petrozsénybe. A hét szepességi bányászt a bányafelelős átvevén, munkába állította. A múlt szombaton, a hetibér fizetés napján azonban a bányamunkások keserves tapasztalatokat szereztek. A pénztár napibérei egy-egy koronával kevesebbre számították, mint amennyiben a szegődtető hivatalnok velük megegyezett.

Ezt a bányászok megreklamálták és mivel az urikány-zsilvölgyi kőszénbánya igazgatósága, illetve a bánya üzemvezetősége nem hallgatta meg a reklamációkat, — otthagyták a bányát. A bányász-büszkeség felülkerekedett bennük és azzal a pár koronával, mely hetibérükből megmaradt, utnak indultak hazafelé. Gyalog mentek el Petrozsényből és teljesen elfáradva, fáradtan érkeztek Aradra.

Csekély pénzcsekjük utközben elfogyott; nem tudtak tovább haladni. Elmentek tehát a rendőrkapitányhoz és miután munkakönyveikkel és egyéb okmányokkal igazolták magukat, elmondták az ő szomorú sorsukat Vidéky Gusztáv rendőrhadnagyának és arra kérték, hogy szállítsa őket hatósági költségen illetőségi helyükre.

A rendőrség tehát, mivel a munkások semmi bünt sem követtek el, a toloncozás helyett kényszerutlevéllel, rendőrkíséret nélkül szállította el a bányászokat, aki Felső-meczenfén, az ottani rendőrhatalóságnál jelentkezni kötelesek és az ottani hatóság közigazgatási uton fogja behajtani Arad város rendőrsége javára az általa előlegezett költségeket.

Az abosi postarablás.

—
A csendőrség összpontosítása.

—
Több letartóztatás történt.

—
A tettesek nem kerültek kézre.

Harmadik napja, hogy az abosi vasúti állomás postahivatalát vakmerő tettesek kirabolták. A csendőrség nyomozása azóta is fáradhatatlanul folyik, mindeddig azonban a valódi tettesek még nem kerültek kézre. Tegnap az abosi csendőrség letartóztatott több munkást, akik a talpfák elhelyezésénél dolgoznak. A letartóztatott munkásokat egész nap vallatta a csendőrség s az éjjel Kassára szállította őket. Az ügyészségnél azonban beigazolást nyert, hogy a munkások ártatlanok, mire a vizsgálóbíró rendeletére ma visszanyerték szabadságukat.

A nyomozó csendőrök közül, az abosi és a lemesi őrsparancsnok, valamint a járási őrmester, ma délelőtt a kassai rendőrségen jártak. A büntügyi osztályban megtekintették a Balla és Fodor parkettgyárosoktól elrablott Wertheim-szekrényt s konstataálták, hogy az abosi postarablók teljes

azonos módon törték fel az ellopott vas-szekrényt. Az ajtó behasítása teljesen azzal a módszerrel történt, mint Kassán. Ez megerősíti a *Napló* által, már kezdetben hangsúlyozott gyanút, hogy az abosi rablás és a kassai kasszarablók között összefüggés van.

A postarablók kézrekerítésére, az abauj, zempléni, sárosi- és szepesmegyei csendőrök nagy eréllyel nyomoznak. Az összes csendőrök távirati értesítést kaptak, hogy a vidékeket kutassák át. A csendőség azt hiszi, hogy a rablók az Abos fellett a Szepességbe húzódo erdőségben tanyáznak s onnan várják az alkalmas időt, hogy a csendőség egyre szorosabban húzódo gyűrűjén átörjenek.

A nyomozó csendőrök szerint a tettesek között kiszabadult fegyencék is lehetnek. A kassai rendőrségen, ma a csendőrök megszerezték a hírhedtebb betörők és kasszarablók fotográfiáit.

A rablókat az abosi állomásszemélyzet gyámoltalansága szalasztotta fel. Az állomásfőnök a helyett, hogy maga mellé embereket verbuvál, szól a közvetlen közelben levő csendőrségnek, a tettesek nem menekülnek el oly könnyen. Az állomásfőnök miután a rablók revolverlövessel elriasztották, csak 10—15 perc múlva értesítette a csendőröket. Az abosi járőr nyomban elindult 4 csendőrrel a rablók üldözésére, de azok akkorára már az erdőbe menekültek. Az éjjeli sötétben az erdőben aztán nyomuk veszett. Az a hiedelem, hogy a betörést cigányok követték el, alaptalan feltevés. A környéken kóbor cigányok nem járnak s ez egyes falvakban tartózkodó cigányok jámborságához szó nem fér.

A banda rovásán?

Az abosi betörés tetteseit az összes szomszédos csendőrök nyomozzák, mind keskenyebbre szorul a gyűrű a tettesek körül s rövid időn belül sok betörésnek az elkövetője fog a csendőség kezébe kerülni.

A tegnapi nap folyamán nagyon sok csendőr összpontosult Kassán s a csendőrök jelenlétében megállapították azt, hogy a környéken egy jól szervezett betörőbanda működik, amely már két év óta remegésben tartja Abauj-Torna, Sáros, Borsod és Heves községeit.

Eltekintve a Kassán történt 6—8 betöréstől, a betörések egész sorozata terheli a bandát, melynek tagjai halált megvető bátorsággal rabolják ki áldozataikat. Valószínűleg őket terheli a kassai betörések közül a Balla és Fodor cégnél, a Böszörményi-telepen, a kioszkban és a Papirmalomban történt betörés; ők követték Szepsiben a vásár alkalmával egy megános embernél a betörést, ahol majd megfojtották a házigazda egyik vendégét, azonkívül ők raboltak ki Szepsiben egy kereskedőcsaládot s végül ők voltak a tettesek a legutóbbi időben Jászón, Jászómindszenten, Kistalun, Aboson és másnap Sárosszentimrén.

Jellemző a dologban, hogy betöréseik alkalmával rendszerint csekély pénzcsekkel jutalmazta szerencsésük ügyességüket. Az elrabolt összeg 100—600 korona között ingadozik. Mig Aboson csak 600 koronát tudtak elrabolni, addig másnap, amidőn Sárosszentimrén egy szegény szatócs lett az áldozatuk, csak 400 koronát vittek el.

Betöréseik rendszerint sikerülnek. Egyedül a szepesi és böszörményi-féle betörés járt kudarcra s mindkét esetben a véletlen járt közbe. Szepsiben a hurok engedett az áldozat nyakán s így levegőhöz jutván kiáltani tudott. Böszörményinél pedig egy arra haladó ember kiáltozásával zavarta meg működésüket.

Tagjaik száma legalább hat-hét. Erős,

marcona embereknek kell lenniök, hisz 300—400 lépésnyire cipelik el mázsás terüket, a Wertheim-kasszát s ott török fel, rendszerint balta segítségével.

Négy Wertheim-kassza betörést tudnak rájuk bizonyítani, mert mind a négy esetben egyforma ütessel zúzták be a szekrény tetejét. A Balla és Fodor, továbbá az abosin kívül ők voltak a tettesek az arlói és csóknományi kasszarablásoknak. Mindkettő Borsodmegyében.

Azt hisszük, hogy a tettesek most rövidesen kézre fognak kerülni. Működésük színhelyét Kassáról a vidékre tették át s így hamarabb kerülnek majd a csendőrök kezére, mint kerültek volna a kassai rendőség kezére.

UJDONSAGOK.

— Vége a nyárnak. Meteor írja: Augusztusban a jellegzetesebb változást a 20—21-iki csomópontok hoznak csapadékkal, esetleg széllel, de meg mindig elég meleg idővel. Nagyobb lehűlést, esetleg viharos jellegű változást a 25-iki csomópont van hivatva bevezetni, mely a nagyobb nyári melegnek is véget vet, amelyből az idén ugyan nem jutott sok.

— Tizenegy éves apagyilkos. Véres családi dráma tartja — mint lapunknak írják — izgatottságban Hollóháza község lakosságát. Kertész István, egy tizenegy éves fiú, tegnap este éles fejszével megölte alvó apját, mert — mint a fiú vallotta — az anyját többször megverte és iszákossága által a családot a tönk szélére juttatta. A csendőség a fiatal apagyilkost letartóztatta.

— Leégett község. Ungvárról jelentik: A napokban nagy tűz pusztított Dióska községben. A kertekben összehordott gabona a cséplőgéptől kigyuladt és a vízhiány miatt csakhamar lángokban álltak a közeli lakóházak és melléképületek. A kis község, mely csak egy utcából állt, félig elpusztult. Leégett 10 lakóház és számos melléképület. A tűz lokalizálásánál nagy tevékenységet fejtett ki Tomcsányi István szobrász és főszolgabíró, Szilágyi Sándor tb. főszolgabíró és Onczay Sándor tanító.

— A trencsényi szövetség pártok az alispán ellen. Trencsényből táviratozzák: Trencsénvármegye szövetség pártjainak központi végrehajtó bizottsága szerdán délután ülést tartott, amelyen a következő határozatot hozta: „Trencsén vármegye szövetség pártjainak központi végrehajtó bizottsága Schwertner Antal dr. Trencsénvármegye alispánjának azt az eljárását, hogy mint a vármegye első tisztviselője, a vármegyei önkormányzat megválasztásával saját bírójául a belügyminisztert hívta fel, helyteleníti és rosszalja, szerencsének tartja, hogy a vármegye autonómiáján az alkotmányosságnak legerősebb támasza, Andrássy Gyula gróf, a nemzeti kormány belügyminisztere örökösök. Andrássy Gyula gróf, valamint Trencsén vármegye főispánja, Smialovszky Valér dr. iránt ez alkalommal is teljes bizalmának ad kifejezését, ellenben a vármegye alispánjának eljárását, valamint a vármegyei szövetség pártokkal szemben való állandó állásfoglalását a bizottság a leghatározottabban elítéli és e meggyőződésének kellő időben és helyen iparkodni fog érvényt szerezni.”

— Magyar állomásnevek. A m. kir. államvasutak ellen több sommás pert tettek folyamatba a budapesti VI. kerületi kir. járásbírósnál. — E pörökben a keresetek alapját az képezte, hogy a fuvarlevelekkel feladott szállítmányok a szállítási határidő elmulásával érkeztek rendeltetési helyükre. A vasut a keresetek elutasítását kérte, mert a fuvarleveleken a rendeltetési állomást német nyelven írták, holott az osztrák-magyar vasúti kötelező díjszabás kizárólag a magyar elnevezést tartalmazza, felhozta továbbá,

hogy a magyar vasuti közegek németül, nevezetesen az állomásoknak szokatlan német elnevezését tudni nem tartoznak, nagyobb részben nem is tudják s így természetesen az ily küldemények kisebb-nagyobb késedelmet szenvednek, mely más, a helyes magyar nyelvű állomásnév kipuhatólásából, de abból is származhatik, hogy a vasuti közegek a német nyelven irt magyarországi állomást hasonló névű külföldi állomásokkal (pl. Kronstadt, Salzburg) összetévesztik. Minthogy pedig az Usz. 51. §. II. 2. pontja értelmében a rendeltetési állomás a díjszabásnak megfelelően nevezendő el: a vasutat a késedelemért felelőssé tenni nem lehet. A bíróság az alperes vasut érvelését s az általa felhozottakat megfelelően méltányolva, mindenképp magáévá tette a vasutnak azt az álláspontját, hogy a magyarországi állomásnevek magyar nyelvű elnevezésének használatát megkövetelni jogosítva van és az ennek elmulasztásából származó minden kárért a felelősséget magáról elhárítja. Megerősíti ezen álláspontot az a nem vitás körülmény, hogy az osztrák-magyar köteleki díjszabás német nyelvű, tehát Ausztriára szóló beadványa is kizárólag a magyar állomásneveket ismeri s ezzel a magyar nevek használatát ausztriai feladókra is kötelezővé tette. A bíróság tehát a fuvarlevélbeli rendeltetési állomás elnevezésének helytelenségét igazoltnak látva, azt a késedelemért való mentesség okaként alkalmasnak találta, de csak ama feltétel alatt, hogy a késedelem a rendeltetési állomás díjszabás-ellenes elnevezésével okozati összefüggésben áll. Ebből az a tanulság, hogy kereskedőink fuvarleveleken a rendeltetési állomás nevét magyarul írják ki.

— **Kirándulás a szaláncai várhoz és az Izra tóra.** Az Abauj-kassai turista-egylet f. hó 25-én kirándulást rendez a gyönyörű kilátású szaláncai várhoz és a kies fekvésű Izra tóhoz. Indulás reggel 5:17 perckor. Gyalogolás 1½ óra. Vezető Horánszky Pál. Élelemről kiki gondoskodik. Előre jelentkezni lehet Quirsfeld János urnál. Vonatköltség 2 korona. Visszaérkezés este 10:30 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás elmarad.

— **Hogy ünnepelték Duset.** Művésznők még aligha szerepeltek olyan rengeteg ovációk közt, amikben Duse Eleonorának volt része a minap Rio de Janerióban. Olvasva a hirt, előttünk szinte meszeszerűnek tűnik fel a tengerentúli nép igazán tomboló lelkesedése. A brazíliai közönségnek főképp Rosmersholm West Rebekájában imponált Duse és természetesen ebben a szerepben bucsuzott a híres művésznő. Az előadáson megjelent a köztársaság elnöke egész családjával és — egy század lovasság kísérte a színházba és a lovasság élén egy — zenekar lépdelt. A színház előcsarnokában a rio de janeriói tűzoltóság zenekara az előadás előtt és a felvonások között felváltva játszott a olasz és brazíliai nemzeti himnusz. Maga a felejthetetlen est pedig szakadatlan láncolata volt a frenetikus ovációknak. A színpad felett óriási betűkkel lehetett olvasni: „Üdv Dusenak“; a színház homlokán elektromos lámpák szintén ezt a kiáltást ragyogtatták, de azokon a meg nem számolt fehér zászlócskákon is, amelyeket a testületileg megjelent brazíliai diákság hozott magával a színházba. Az előadás után a diákság megjelent Dusenál és rávette, hogy jelenjen meg szerepének kosztümjében a színház foyerjában. Ott már várta a művésznőt az elnök, az egész minisztérium és a főváros előkelő társasága és művésznő viharos ünneplése közben lelepleztek egy márvány-plaquetet, mely arany betűkkel hirdesse a mai nap örökemlékét. De még tovább is van. A híres művésznőnek még arany koszorúkat és arany pálmaleveleket nyújtották át és a külügyminiszter automobiljában, kilencven automobilban helyet foglalt diákoktól követte, egy lovassági zenekar hangjai mellett vitték Duset a kivilágított városon keresztül szállodájába, ahol a tengerészeti zenekar szerenáddal fogadta. Így

ünneplik Braziliában az olasz művészetet és művésznőket.

— **Szoborleplezés Tátralomniczon.** A Csáky Zenó szoborleplezési ünnepélye Tátralomniczon f. hó 24-ikén délelőtt 11 órakor megy végbe. Az ünnepélyre szóló meghívók már szétmentek, az összes papság a püspökök útján kapta meghívását. Meghívót kapott minden egyesület, melyben a néhai főispán tevékenységet fejtett és így ezek, valamint az összes rendezett tanácsú városok és Ágostfalu község koszorút helyeznek a szoborra. A koszorúk elhelyezése rövid beszéd kíséretében történik. Az ünnepély programja a következő: 1. Hymnus, éneklék a dalárdák. 2. Alapi Salamon Géza főispán beszéde. 3. A koszorúk elhelyezése. 4. Szózat, éneklék a dalárdák. — Banket nem lesz. Az ünnepélyen Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, a Csáky család tagjai és a tátrai fürdők előkelő közönsége is részt vesz.

— **Vissza Amerikából!** Hogy mily jó Amerikában az élet, bizonyítja az a 200 ember, aki tegnap éjjel 1 órakor külön vonaton érkezett Kassára. Mindnyájan abaujiak s sok szenvedés és viszontagság után boldogan üdvözölték, amidőn leszálltak a vonatról.

— **A hadsereg és a magyar ipar.** A kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett az Országos Iparegyesülethez és közölte az egyesülettel a közös hadügyminiszternek azt a panaszát, hogy a hadügyi szükségletek fedezése céljából tartott versenytárgyalások alkalmával a magyar cégek gyakran olyan cikkekre sem adnak be ajánlatot, amelyeket Magyarországon már gyártanak. A leirattal az Országos Iparegyesület végrehajtó bizottsága ma délelőtt foglalkozott és azt a határozatot hozta, hogy a kereskedelmi miniszterhez kérdést intéz az iránt, tudassa az egyesülettel, hogy melyek azok a cikkek, amelyekre nem adtak be kellő számú pályázatot. A válasz után az egyesület az érdekelteket iparosokat értekezletre hívja össze.

— **Városi közgyűlés.** Kassa város törvényhatósági bizottsága, a jövőhéten, augusztus hó 29-én rendes havi közgyűlést tart, melyen valószínűleg a zárszámadást is tárgyalni fogják. A közgyűlésen az üdülő főispán helyett Eder Ödön polgármester elnököl.

— **A Berlitz-nyelviskola Kassán.** A Berlitz-Scool nyelvviskola Kassán szeptember hó elején kezdi meg a modern külföldi nyelvekben a tanítást. Nevezetesen a francia, angol, olasz és német nyelvtanítást. Az iskola igazgatósága az egyes idegen nyelvek tanítására, kipróbált tudású okleveles nyelvtanárokat szerződtetett London, Párizs, Berlin és Rómából. A beiratás augusztus hó 26-án veszi kezdetét, a Berlitz-nyelviskola Fő-utca 50. szám II. em. helyiségében. Jelentkezéseket az igazgatóság írásban is elfogad. Az idegen nyelvek tanításában a kassai Berlitz-iskola az elmúlt évben nagy sikert ért el s remélhetőleg ez évben is számos jelentkező találkozik a könnyű és legjobban bevált módszer szerint való idegen nyelv tanulásra. Az egyes kurzusok beosztása végett az igazgatóság a mielőbbi jelentkezést a közönség szives figyelmébe ajánlja. A tanítási díjak összege ugyananyai, mint a múlt évben volt.

— **A lőcsei kardaffér.** A lőcsei katonai vérengzés áldozata, Kaynár Vilmos rendőrtiszt állapotában javulás nem állott be. A sebláz, melynek bekövetkezése végzetes komplikációt idézett volna elő, az erősen sérült férfi szervezetében eddig nem állott be. Így is azonban hetekig fog silylődni betegágyán az ártatlanul összekaszabolt rendőrtiszt. A lőcsei polgár-

ság körében az izgalom már lecsendesedett, a polgárok azonban jóformán minden érintkezést megszakítottak a tisztikarral. Richter hadnagy aki Kaynárt összekaszabolta, kihívóan sétálgat az utcán. Haja szála sem görbült. Kassán embert ölt a hadnagy uracska kardja — s az emberéletért szobafogságot kapott a tisztecske. Ne is várja a polgárság, hogy valami komoly megtorlásban lesz része a vagdalkozó hadfinak!

— **Magyar Otthon.** Elsőrangú penzió. Családok, hazaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárta szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

— **Közös konyhát Kassán!** A vidéki városokban egymásután szervezik a közöskonyha intézményt, csak a kassai társadalomban nincs meg az erre való hajlandóság. Azaz hogy megvolna, de nincs aki a mozgalmat megindítsa. Többekkel beszélünk volt, kiknek tetszik a közöskonyha ideája, azonban várják, hogy valaki a terv keresztülvitelében a kezdő lépéseket megtegye. Ujabban már Igló társadalma is megmozdult, hogy az élelmszer drágaság ellen közöskonyhával védekeznek. Eddig már mintegy 18 vidéki városban a legnagyobb siker és megelégedés között működik a közöskonyha. Kassán ugylátszik csak panaszkodni tud a közönség, cselekvő erejében azonban nagyon fogyatékos. Ismételjük, a tisztviselők ad hoc összszeverődtek a lakásdrágaság ügyében. Ugyanezt megtehették a közöskonyha dolgában is.

— **Uj cementáru-gyár Kassán.** Göllner Zsigmond, a Vám-utca 2. számú házban modern berendezéssel cementáru-gyárat létesített. A gyár gyártmányai közül különösen kiemelendő a Thoman féle hornyolt tetőcserép, mely a külföldön, építkezéseknél már teljesen kiszorította a téglatető cserépet. A cement tetőcserép tartósabb, könnyebb fedanyag, nem eresztí át a vizet és sokkal olcsóbb, amennyiben egy kvadrátméterre 11 drb. tetőcserép kell mindössze. A cement tetőcserép ezenkívül sokkal tűzállóbb is mint a téglacserép. Az új cementgyár, melyet ajánlanak a felvidéki építészek és építetők közönség figyelmébe az építkezéshez mindennemű cementárukat készít.

Hirdetések.

2 KOSZTOS FIUT

∴ ELFOGAD ∴

teljes ellátásra

gyermektelen uri családnak, közvetlen az iskolák mellett. ∴

CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Látható írásu
ADLER írógép

A magas magy. kir. vallás- és közoktatási Minis-
terium 4965. eln. szám alatt az állami tan-
intézeteknek ajánlva.

1906. Milánói nemzetközi kiállít-
ás legmagasabb kitüntetés
Grand Prix!

A látható írásu ADLER írógép
elismerve az írógépek remeke!
Azon előnyök, melyek más ír-
ógépeken egyenként észlelhetők,
itt egyesítve vannak!

Látható írás!

Legnagyobb átütési írógép!
Tiszta acélszerkezet!
Eddig nem ért gyorsaság!
Rendkívül egyszerű ke-
zelés!

Tiszta acélszerkezeténél fogva a
legtartósabb írógép!

Magyaror-
szági vezér-
képviselő

John Rezső

Budapest, VI. Teréz-körut 22.
Prospektus, írásminta ingyen és bérmentve!

□ Rákóczi □
emlékkönyv.

Ezelőtt 1 kor., most 20 fill.

Cimlapján **II. Rákóczi Ferencz**
életnagyságu képével (Lengyel
Ede festőművésznek Abauj-Torna
vármegye számára festett képe után.)

Tartalom:

Ahol Rákóczi megpihen. Irta: Lengyel
Menyhért. — Centum gradamina Hungariae
contra Germanos. Irta: Kerekes György. —
Tegnap és ma. Irta: Mihalik József. — II.
Rákóczi Ferenc emléke Kassán. Irta: Révész
Kálmán. — Rákóczi Holesiczbán. Irta: dr.
Fényes Samu. — Rákóczi temetése. Irta:
Köves Károly. — Kassa meghódol II. Rákóczi
Ferencnek. Irta: Szabó Adorján. — A
rodostói temetés. Irta: Telepy Marcel.

* !! 17 diszes illusztráció !! *

Kiemelendők:

Rákóczi képe. — A kassai dóm. —
Zrinyi Ilona. — Rákóczi felesége. — Zrinyi
Ilona aláírása. — Az egykori Ferenczrendi
templom külseje és belseje, ahol a fejede-
lem imádkozni szokott volt. — A Rákóczi
templom, melyet Báthori Zsófia épített,
külső és belső képével. — Rákóczi két fia:
József és György. — A fejedelem pecsétje.
— Bercsényi Miklós arcképe egykori fest-
mény után. — Bercsényiné Csáky Krisztina
arcképe. — II. Rákóczi Ferencz Epitaphiuma.
— II. Rákóczi Ferenc sarkofágja a székes-
egyházi kriptában. — A kassai erődítés
alaprája és Kassa látképe 1617-ből.

Rákóczi emlékkönyv diszes kiállítású,
kvart nagyság, 40 oldal terjedelmű.

Ezelőtt 1 K, most 20 fill.

Kapható a **NAPLO** kiadóhivatalában.
Postán küldve 10 fillér postadíjjal több. Az
ára bélyegeken is beküldhető.

Kiadó: Murányi József.

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA
SÖRFŐZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. KASSA Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR === **KORONA SÖR** === **SOTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hű-
tött sörszállító-kocsijainkban szállítat-
nak. — A különböző minőségű sörök
szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nem-
különböző árjegyzékkel kívánatra
a serfözde készségeel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e serfözde söre méretik ki.

GANZ-FÉLE

villamossági részvénytársaság

kassai irodája: **KAZINCZY FERENC-UTCA 4. sz. I. em.**

TELEFON: 328. (vagy: **BARKÓCZY-UTCA 5.**) TELEFON: 328.

Elvállalja bármilyen elektromos világítás és erőát-
viteli telepek és berendezések tervezését, kivitelét,
azok szerelését, ellenőrzését, valamint meglevő be-
rendezések átszerkesztését, továbbá magánházak és
lakások villanyvilágítási berendezését. Mindennemű,
az elektromos telepek és magánosok részére szükséges
világítási és szerelési anyagok elárúsítása.

Alapított 1844.

Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a székesegyházzal szemben, (saját házában.)

cs. és kir. szab. **Triesti Általános Biztosító Társaság**
(Assicurazioni Generali)

Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társ. főügynöksége.

Takarékbetétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltak és kisor-
solt értékpapírok leszámítolása, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-
számla alakjában.

== **Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.** ==

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei
árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hitellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.

Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások
készségeel adatnak.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA